

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Instructie voor gebruik:

Dit is het formulier voor de beantwoording van de Beleidskompasvragen ten behoeve van internetconsultatie. Per 29 maart 2023 worden bij nieuwe internetconsultaties de antwoorden op de vragen van het Beleidskompas gepubliceerd. Let op dat dit formulier op enkele punten afwijkt van het reguliere Beleidskompasformulier, aangezien dit formulier terugblijkt op de stappen voorafgaand aan de consultatie.

Alle tekstvakken in het formulier dienen te worden ingevuld en vragen mogen niet worden verwijderd. Indien het voorstel een technische wijziging betreft of om een andere reden beleidsarm is, kan bij de vragen die niet van toepassing zijn worden volstaan met het invullen van "n.v.t."

Verwijder de cursief gedrukte tekst na beantwoording van de vragen.

Titel:

(Vul hier de publicatietitel van de internetconsultatie in)

Wijziging van de Wet overige OCW-subsidies in verband met uitbreiding van de mogelijkheid tot het toekennen van een onderwijsvoorziening

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Potentiële leerlingen en studenten met een structurele functionele beperking als gevolg van een ziekte of handicap, die zonder individuele hulpmiddelen niet kunnen deelnemen aan het onderwijs.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Belangenverenigingen van bijvoorbeeld tolkgebruikers en gebruikers van andere (meeneembare) onderwijsvoorzieningen. Daarnaast ook uitvoeringsorganisaties UWV en DUO en de organisaties Nuffic en SBB, die zich voor respectievelijk het hbo en wo en het mbo onder andere bezighouden met de waardering van buitenlandse opleidingen.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Bij de start van het beleidstraject is er gesproken met diverse gebruikers van onderwijsvoorzieningen om een beeld te krijgen van de mogelijkheden die deze voorzieningen bieden.

Gedurende het opstellen van het daadwerkelijke wetsvoorstel is het UWV altijd betrokken geweest en heeft meegelezen. Ook is regelmatig met het UWV overlegd om uitvoeringsvraagstukken te bespreken en zorg te dragen voor goed uitvoerbare regelgeving.

Met Nuffic, SBB en DUO is tijdens het traject meermaals gesproken over onderwijsvoorzieningen voor studenten die Nederlands ingezetene zijn, maar studeren in het buitenland.

Tot slot is gedurende het traject gesproken met belangenbehartigers voor gebruikers van onderwijsvoorzieningen om hen op de hoogte te stellen van de stand van zaken van het wetsvoorstel. Voorafgaand aan de internetconsultatie is een sessie met belangenbehartigers georganiseerd, om met hen het wetsvoorstel te bespreken. Zij hebben daarbij de gelegenheid gehad om mee te denken.

Omdat dit wetsvoorstel een relatief eenvoudige uitbreiding van de doelgroep van de onderwijsvoorzieningen betreft en verder vooral technische wijzigingen met zich meebrengt, zijn gebruikers niet zeer frequent geconsulteerd voorafgaand aan de internetconsultatie.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

In de motie Jetten en Van den Hul¹ wordt de regering verzocht artikel 19a van de WOOS te herzien zodat de onderwijsvoorziening ook beschikbaar wordt voor personen ouder dan 30 jaar. De toenmalige minister van OCW heeft als reactie op deze motie een brief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin zij aankondigt artikel 19a van de WOOS hierop aan te passen².

Om te bepalen hoe dit artikel aangepast moest worden, is de huidige wetgeving nader bekeken, zijn gesprekken gevoerd met gebruikers van onderwijsvoorzieningen en is met het UWV stilgestaan bij de huidige uitvoeringspraktijk. Hieruit bleek dat de huidige wetgeving zeer complex en daardoor moeilijk te begrijpen is, zowel voor de gebruikers als het UWV.

Bovendien kan het huidige artikel leiden tot kansenongelijkheid voor personen die afhankelijk zijn van een onderwijsvoorziening om onderwijs te kunnen volgen. Niet alleen doordat de onderwijsvoorziening vaak maar tot de leeftijd van 30 jaar wordt verstrekt, maar ook doordat het lastig is om ervoor in aanmerking te komen voor personen die deeltijdonderwijs volgen. Dit terwijl juist de doelgroep van de onderwijsvoorziening baat kan hebben bij deeltijdonderwijs.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

- De huidige wet- en regelgeving is zo afgebakend dat personen ouder dan 30 jaar nagenoeg niet in aanmerking komen voor een onderwijsvoorziening. Hierdoor ontstaat kansenongelijkheid voor personen met een structurele functionele beperking die, als zij ouder dan 30 jaar zijn, een opleiding willen volgen.
- De huidige wet- en regelgeving sluit onderwijsvoorzieningen voor personen die deeltijdonderwijs volgen nagenoeg uit. Dit leidt ertoe dat personen die, als gevolg van hun structurele functionele beperking, geen voltijdonderwijs kunnen volgen en voor het volgen van onderwijs afhankelijk zijn van onderwijsvoorzieningen nu helemaal niet kunnen deelnemen aan het onderwijs.
- De huidige wet- en regelgeving wordt in de praktijk zo toegepast dat onderwijsvoorzieningen uitsluitend worden verstrekt aan personen die initieel onderwijs volgen. Dit komt door een discrepantie tussen de wettekst en de toelichting op dit punt. Voor personen met een structurele functionele beperking als gevolg van ziekte of handicap betekent dit dat zij -als zij bijvoorbeeld in het kader van leven lang ontwikkelen (LLO) een opleiding zouden willen volgen, zij hier geen voorziening voor zouden kunnen krijgen. Ook dit werkt kansenongelijkheid in de hand.
- Het wetsartikel waarin de doelgroep van de onderwijsvoorziening is vastgelegd, verwijst door naar andere wet- en regelgeving en is verouderd. Dit zorgt ervoor dat nu onnodig lastig te begrijpen is wie voor een onderwijsvoorziening in aanmerking komt en welke paar mogelijkheden er wél zijn voor personen dan 30 jaar en/of in deeltijdonderwijs.

c) Wat is de omvang van het probleem?

De schatting is dat zo'n 100-120 personen boven de dertig jaar nu geen onderwijsvoorzieningen kunnen aanvragen terwijl zij dit potentieel wel nodig hebben. Daarnaast zal er een groep personen zijn die een deeltijdopleiding gaat volgen als de onderwijsvoorzieningen ook voor deeltijdopleidingen beschikbaar komen. De impact hiervan is lastig vast te stellen. Dit komt onder meer doordat het studenten kan betreffen die nu een voltijdopleiding volgen met een onderwijsvoorziening, maar overstappen naar deeltijd omdat dit beter past. Echter zal het ook een groep nieuwe aanvragers opleveren.

¹ Kamerstukken II, 2019/20, 34 562, nr. 12

² Kamerstukken II, 2019/20, 34 562, nr. 18

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Het huidige beleid beperkt de doelgroep voor de onderwijsvoorziening tot personen jonger dan 30 jaar en tot volgers van initieel onderwijs.

Uit de evaluatie van dit beleid -mede naar aanleiding van de motie Jetten/Van den Hul- zijn een aantal zaken naar voren gekomen:

- Het onderwijs is voor personen boven de dertig jaar met een structurele functionele beperking niet altijd goed toegankelijk, omdat zij geen onderwijsvoorziening kunnen krijgen. Deze beperkte toegankelijkheid werkt kansenongelijkheid voor deze groep in de hand.
- Juist de groep die een onderwijsvoorziening nodig heeft, kan baat hebben bij deeltijdonderwijs. Echter kan in veel gevallen waar sprake is van deeltijdonderwijs deze voorziening niet worden toegekend. Dit komt onder meer door het feit dat het volgen van initieel onderwijs een voorwaarde is. Daarnaast zijn er verschillende afbakeningen in de huidige wet die zorgen dat personen die deeltijdonderwijs volgen nagenoeg niet in aanmerking komen.
- Het huidige beleid laat ruimte voor het aanvragen van onderwijsvoorzieningen voor opleidingen die niet-erkend³ zijn. Hierdoor is het theoretisch mogelijk dat een onderwijsvoorziening kan worden verkregen voor een opleiding waarvan de Minister van OCW⁴ de kwaliteit niet kan waarborgen. Gezien het feit dat de onderwijsvoorziening alleen wordt toegekend bij het volgen van initieel onderwijs, komt deze situatie in de praktijk weinig voor.
- Door de koppeling van artikel 19a van de WOOS met het begrip 'studerenden' in artikel 1:4 van de Wajong en onderliggende regelgeving, is artikel 19a van de WOOS lastig te begrijpen voor zowel de doelgroep als het UWV. Artikel 1:4 van de Wajong verwijst namelijk zelf ook weer door naar andere wetgeving. Hierdoor ontstaat een grote complexiteit, waarbij drie verschillende wetten gelezen moeten worden om de voorwaarden voor het verkrijgen van een onderwijsvoorziening te controleren.
- Het groot aantal verwijzingen in de huidige regelgeving leidt tot een foutgevoeligheid, zowel in de uitvoering als bij aanpassing van de regelgeving. Met name de foutgevoeligheid in de uitvoering is een groot risico. Daarmee kunnen aanvragen onterecht worden afgewezen of worden goedgekeurd. Ook kunnen ingewikkelde juridische geschillen ontstaan over de interpretatie van de diverse wetten. Een deel van de verwijzingen is overigens ook verouderd.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Indien het beleid niet wordt aangepast wordt kansenongelijkheid in stand gehouden en wordt de toegankelijkheid van het onderwijs niet geoptimaliseerd. Daarnaast blijft er een vergroot risico op foutgevoeligheid, waardoor aanvragen onterecht kunnen worden goedgekeurd of afgewezen.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

- De toegankelijkheid van het Nederlandse onderwijs zo veel als mogelijk vergroten;
- Kansenongelijkheid op basis van een structurele functionele beperking verminderen.

³ Voor hoger onderwijs: geaccrediteerd. Voor de leesbaarheid wordt in de hoofdttekst alleen gesproken van erkenning.

⁴ Voor hoger onderwijs: de NVAO.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

De doelen dragen direct bij aan SDG's:

- Geen armoede (SDG 1)
Met het volgen en afronden van een opleiding zijn kansen op de arbeidsmarkt groter, waarmee looninkomsten kunnen worden gegenereerd. Door de toegankelijkheid van het onderwijs te optimaliseren, wordt indirect armoede bestreden.
- Goede gezondheid en welzijn (SDG 3)
Het welzijn van personen verbetert, omdat zij het gevoel hebben te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Ook kan het gevoel toenemen dat hen dezelfde kansen wordt geboden in het onderwijs als personen zonder structurele functionele beperking.
- Goede kwaliteit onderwijs voor iedereen en een leven lang ontwikkelen (SDG 4)
Tegengaan van kansenongelijkheid in het onderwijs en vergroten van de toegankelijkheid stimuleert dat personen zich kunnen (blijven) ontwikkelen, ook als zij daarbij extra ondersteuning nodig hebben.
- Duurzame economische groei (SDG 8)
Met genoemde beleidsdoelen wordt bijgedragen aan vergroting van het arbeidspotentieel in Nederland. Gezien de grote maatschappelijke opgaven op het gebied van bijvoorbeeld zorg, woningbouw en klimaat is het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen kunnen werken om een bijdrage aan deze opgaven te leveren.
- Ongelijkheid verminderen (SDG 10)

Door de bijdrage aan deze SDG's wordt ook bijgedragen aan de brede welvaart. Het betreft dan met name Subjectief welzijn, Onderwijs en opleiding, Economisch kapitaal en Verdeling.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Voor personen met een structurele functionele beperking als gevolg van een handicap of chronische ziekte is het niet (altijd) mogelijk om zonder ondersteuning aan het reguliere onderwijs deel te nemen. Om deelname aan de maatschappij en kansgelijkheid zoveel mogelijk te bevorderen, is het van belang deze personen te ondersteunen bij het volgen van onderwijs. Dit draagt bij aan het arbeidspotentieel in Nederland en het welzijn en de economische positie van de personen die het betreft in het bijzonder.

Onderwijsinstellingen hebben vanuit de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte de plicht om het onderwijs toegankelijk te maken voor personen met een handicap of chronische ziekte. Een uitzondering hierop is wanneer dit voor de instelling voor een onevenredige belasting zorgt.

Het UWV kan op grond van artikel 19a van de WOOS in bepaalde gevallen een onderwijsvoorziening verstrekken, maar doet dat alleen indien de voorliggende voorzieningen geen uitkomst bieden. Het onderwijs is zo'n voorliggende voorziening, maar hierbij kan bijvoorbeeld ook worden gedacht aan de zorgverzekering. Voor personen voor wie de onderwijsvoorzieningen nu al beschikbaar zijn, voorziet dit duidelijk in een behoefte. De afgelopen jaren is er een lichte toename van het aantal aanvragen te zien. Immers kunnen instellingen hulpmiddelen die op het individu gericht zijn niet altijd leveren. Zij beschikken hier niet over of hebben niet de financiële middelen om hierin te voorzien.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

1. Onderwijsinstellingen dienen zelf de hulpmiddelen voor personen ouder dan 30 jaar en voor deeltijdonderwijs te bekostigen.
2. Personen ouder dan 30 jaar en personen die deeltijdonderwijs volgen, dienen zelf de hulpmiddelen te bekostigen.
3. Onderwijsvoorzieningen worden door de overheid ook beschikbaar gesteld aan personen boven de 30 jaar en aan personen in deeltijdonderwijs.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van het onderwijs. Het streven is ook die toegankelijkheid zo groot mogelijk te maken en de kansen op een diploma voor iedereen zoveel mogelijk gelijk te maken. Daarbij speelt gelijke behandeling van personen met een structurele functionele beperking als gevolg van ziekte of handicap een belangrijke rol.

Als resultaat willen we dat meer personen met een structurele functionele beperking een (aanvullende) opleiding volgen en vervolgens een diploma halen. Dit zou op verschillende manieren georganiseerd kunnen worden.

1. *Onderwijsinstellingen bekostigen zelf voorzieningen voor personen ouder dan 30 jaar en voor deeltijdonderwijs.*

Omdat onderwijsinstellingen in beginsel verantwoordelijk zijn voor het toegankelijk houden van hun onderwijs voor personen met een handicap of chronische ziekte (op basis van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte) wordt in dit geval de verantwoordelijkheid voor het bieden van voorzieningen om het onderwijs te kunnen volgen bij de onderwijsinstelling neergelegd. Dit heeft een aantal nadelen:

- De onderwijsinstelling kan op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte afwegen of de verstrekking van de voorziening een (on)evenredige belasting vormt. In het geval van individuele en/of meeneembare voorzieningen die potentieel kostbaar zijn, denk

bijvoorbeeld aan een tolk of een aangepaste auto om naar de opleidingslocatie te komen, zal dit oordeel mogelijk snel in het nadeel van de leerling of student uitvallen. Het UWV heeft een ander afwegingskader, namelijk artikel 19a van de WOOS. Op grond daarvan behoren juist dit soort voorzieningen tot de mogelijkheden.

Dit kan leiden tot hoge kosten voor de onderwijsinstellingen. Zoals gezegd kunnen de onderwijsvoorzieningen immers potentieel kostbaar zijn. Ook zal het leiden tot hoge uitvoeringskosten. Het UWV voert immers deze voorzieningen ook uit waar het gaat om werk- en leefvoorzieningen. Wanneer elke onderwijsinstelling hier zelf uitvoering aan moet geven, zorgt dit voor zeer hoge uitvoeringskosten in verhouding tot het aantal voorzieningen per onderwijsinstelling.

- Het zal leiden tot inefficiëntie. Elke onderwijsinstelling zal individueel contracten aan moeten gaan of hulpmiddelen moeten inkopen. Ook dit zal leiden tot hogere uitvoeringskosten.

- Het UWV heeft reeds ruime kennis en ervaring op het gebied van hulpmiddelen en het aanvraagproces. Per onderwijsinstelling zal, door de kleine aantallen aanvragen per instelling, dat kennisniveau niet bereikt worden. Bovendien is kennis over de specifieke hulpmiddelen die vanuit de onderwijsvoorziening worden aangeboden mogelijk lang niet op alle onderwijsinstellingen aanwezig.

- Wanneer onderwijsinstellingen zelf aanvragen voor hulpmiddelen moeten gaan uitvoeren, bestaat er een risico op verdere kansenongelijkheid. Dit zal met name tussen onderwijsinstellingen plaatsvinden. Mogelijk zal de ene onderwijsinstelling coulanter zijn dan de ander. Door de uitvoering bij UWV onder één partij te houden, is de kans het grootst dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld.

- Voor leerlingen en studenten die tevens een andere voorziening uit een ander domein nodig hebben (bijvoorbeeld een leefvoorziening) hebben met twee loketten te maken: de onderwijsinstelling enerzijds en het UWV anderzijds. Het UWV kan beide domeinen echter samennemen.

- Het zou in dit geval logisch zijn om alle onderwijsvoorzieningen door de onderwijsinstellingen te laten verstrekken en niet alleen voor de doelgroep voor wie we de onderwijsvoorzieningen nu met dit wetsvoorstel ook beschikbaar willen gaan stellen. Dit betekent een grote afbouwoperatie voor het UWV voor wat betreft haar werkzaamheden voor personen onder de 30 jaar. Dit neemt – vooral gezien bovengenoemde nadelen – ondoelmatig veel tijd en middelen in beslag.

2. *Onderwijsvoorzieningen worden door de overheid ook beschikbaar gesteld aan personen boven de 30 jaar en aan personen in deeltijdonderwijs.*
De overheid heeft een belangrijke taak om de toegankelijkheid van het onderwijs te waarborgen. Daarbij past ook dat personen met een structurele functionele beperking deel kunnen nemen aan het onderwijs. Bovendien heeft de overheid ook een taak om discriminatie of kansenongelijkheid voor personen met een structurele functionele beperking tegen te gaan. Daarmee kan het bieden van onderwijsvoorzieningen worden gezien als een taak van algemeen belang, die daarmee door de overheid dient te worden uitgevoerd. De staande uitvoeringsorganisatie, het UWV, heeft veel kennis en expertise op het gebied van hulpmiddelen voor de doelgroep. Het neerleggen van de verstrekking van onderwijsvoorzieningen bij één organisatie, zorgt ervoor dat -over de onderwijsinstellingen heen- het beste zorg wordt gedragen voor kansengelijkheid en gelijke behandeling van gelijke gevallen. Bovendien zullen de gevolgen voor de overheidsfinanciën -gezien de efficiëncywinst- waarschijnlijk minder groot zijn dan bij beleids optie 1.
3. *Personen ouder dan 30 jaar en personen die deeltijd onderwijs volgen, dienen zelf de hulpmiddelen te bekostigen (nuloptie).*
Van personen ouder dan 30 jaar kan redelijkerwijs worden verwacht dat zij reeds een diploma hebben behaald en daarmee in principe de arbeidsmarkt op kunnen. De kans is daarbij groot dat deze doelgroep al eerder gebruik heeft gemaakt van een onderwijsvoorziening, namelijk toen zij onder de doelgroep vielen waarop de onderwijsvoorziening op dit moment is afgebakend. Eventuele opleidingen hierna zouden dus kunnen worden gezien als 'vrijwillige scholing', waarvan de toegevoegde waarde voor de maatschappij wellicht gering is. Voor deeltijdopleidingen geldt vaak dat deze in combinatie met werk worden gedaan. Daarbij verdient een persoon dus al geld of de opleiding wordt

bekostigd door de werkgever. Hiermee zijn er ook geen directe gevolgen voor de overheidsfinanciën.

Deze optie brengt nadelen met zich mee:

- Personen ouder dan 30 jaar met een structurele functionele beperking kunnen opleidingen gevolgd hebben waar -ten tijde van hun opleiding- veel vraag naar was, maar waar door veranderingen op de arbeidsmarkt minder vraag naar is. Omscholing kan dan gewenst zijn om aan het werk te blijven en om potentiële arbeid te benutten. Wanneer hulpmiddelen in dat geval zelf moeten worden betaald, kan dit een drempel zijn voor na- en omscholing. Bovendien kan iemand in het extreme geval reeds werkloos zijn, waardoor een extra financiële drempel ontstaat. Er is immers geen vast inkomen.

- De groep personen met een structurele functionele beperking heeft vaak baat bij een deeltijdopleiding. Voor deze groep kan een deeltijdopleiding namelijk ook de enige weg naar een diploma betekenen, bijvoorbeeld omdat hun structurele functionele beperking het niet toelaat om voltijd onderwijs te volgen. Als zij hun hulpmiddelen zelf moeten betalen, in tegenstelling tot studenten die wel een voltijds opleiding kunnen volgen of in tegenstelling tot studenten die geen structurele functionele beperking hebben, ontstaat een drempel naar een diploma op basis van persoonskenmerken in combinatie met inkomen. Dit kan worden gezien als discriminatoir.

- Hoge kosten voor hulpmiddelen kunnen ervoor zorgen dat personen afzien van onderwijs. Dit is onwenselijk in het kader van de toegang tot het onderwijs.

- Daarnaast is Leven Lang Ontwikkelen een steeds belangrijker onderdeel van de arbeidsmarkt en het onderwijs aan het worden. Dit betekent dus ook dat het onderwijssysteem dit zo goed mogelijk moet kunnen faciliteren. Gelet op het genoemde nadeel is dat bij deze optie niet het geval.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Beleids optie 1

- De hulp wordt dichtbij de onderwijspraktijk georganiseerd
- Toename van uitvoeringslasten van onderwijsinstellingen
- Risico op kansongelijkheid tussen onderwijsinstellingen
- Door gebrek aan kennis en hoeveelheid aanvragen mogelijk lange(re) procedures

Beleids optie 2

- Personen met een structurele functionele beperking die afhankelijk zijn van hulpmiddelen, kunnen onderwijs volgen in deeltijd.
- Personen met een structurele functionele beperking die afhankelijk zijn van hulpmiddelen, kunnen ook als zij ouder zijn dan 30 jaar onderwijs volgen.
- Bovenstaande punten dragen bij aan het welzijn en economische kracht van deze personen. Dit kan ook bijdragen aan de duurzame economische groei van Nederland (zie ook onderdeel 2b).

Beleids optie 3

De situatie blijft ongewijzigd. Personen met een structurele functionele beperking die afhankelijk zijn van hulpmiddelen, kunnen onderwijs volgen, maar dienen voorzieningen zelf te bekostigen. Grotere ongelijkheid in toegang tot het onderwijs blijft bestaan, waarmee ook kansongelijkheid blijft bestaan. Dit draagt ook niet bij aan de individuele economische positie en het ten volle benutten van arbeidspotentieel.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Diverse uitvoeringstoetsen die gelijktijdig met de Internetconsultatie zullen plaatsvinden:

- Uitvoerings- en handhavingstoets UWV
- Uitvoeringstoets Nuffic
- Uitvoeringstoets SBB
- Uitvoeringstoets DUO
- Toets ADR

Daarnaast:

- Regeldruktoets ATR
- Doenvermogenstoets

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

De onderwijsvoorziening wordt beschikbaar gesteld aan personen met een structurele functionele beperking als gevolg van ziekte of handicap die ouder zijn dan 30 jaar en personen die deeltijdonderwijs volgen. Dit gebeurt door aanpassing van de Wet overige OCW-subsidies (WOOS), artikel 19a.

Daarnaast wordt in artikel 19a zelf geformuleerd welke groepen personen aanspraak kunnen maken op een onderwijsvoorziening en is de verwijzing naar het begrip studerende zoals omschreven in de Wajong verwijderd. Op die manier is voortaan duidelijker welke personen wel en niet in aanmerking komen voor een onderwijsvoorziening. De doelgroep in het voorstel betreft alle personen met een structurele functionele beperking als gevolg van ziekte of handicap die een door de Minister van OCW erkende opleiding volgen, zolang deze personen ingezetenen zijn in Nederland.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Zoals toegelicht in voorgaande onderdelen voorzien de onderwijsvoorzieningen in een duidelijke behoefte. Gezien de analyse van de verschillende beleidsopties is het gekozen voorstel het meest doelmatig en doeltreffend. Daarnaast voorziet het voorstel in een vereenvoudiging van de uitvoering. Immers hoeft uitsluitend nog gecontroleerd te worden of de aanvrager een door de Minister van OCW erkende opleiding volgt. Andere afbakeningen met betrekking tot de definitie van leerling/student zijn niet meer van toepassing. Tevens wordt hiermee de doelmatigheid van de onderwijsvoorziening vergroot, omdat het nu ook niet meer mogelijk is om een onderwijsvoorziening aan te vragen voor een opleiding die niet door de Minister van OCW is erkend (eerder was dit theoretisch wel mogelijk). Ook versterkt dit voorstel de mogelijkheden tot levenslang ontwikkelen (LLO) en verkleint het de kansongelijkheid voor personen met een structurele functionele beperking als gevolg van een ziekte of handicap.

In brede zin draagt het voorstel daarmee bij aan participatie in de maatschappij door personen met een structurele beperking en vergroot het hun economische kansen. Daarmee wordt het economisch en sociaal kapitaal van Nederland verder uitgebreid.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

- Het is lastig vast te stellen of het hogere doel van kansengelijkheid wordt bereikt. Het is namelijk niet duidelijk vast te stellen of het diploma dankzij de voorziening wordt behaald of dat uitsluitend door de voorziening de toegankelijkheid van de opleiding is vergroot voor het individu. Een evaluatie kan hier mogelijk meer inzicht in bieden.
- Het kan voorkomen dat voorzieningen die worden aangevraagd uiteindelijk niet voor het doeleinde van onderwijs worden gebruikt. Hiervoor zijn diverse beheersingsmaatregelen genomen, onder meer de volgende:

- o UWV controleert of de aanvrager staat ingeschreven bij een door OCW erkende opleiding. Zij ontvangt hiervoor informatie uit SUWI-net.
- o Daarnaast zijn er beheersmaatregelen bij onderwijsinstellingen om ervoor te zorgen dat ingeschreven leerlingen/studenten ook daadwerkelijk naar de opleiding komen, zoals verzuimbeleid. Ook gemeenten spelen hierin een rol waar het jongeren tot 23 jaar betreft.
- o UWV speelt ook een signalerende functie op het moment dat zij vermoedens van structureel misbruik of oneigenlijk gebruik hebben.

- Eventuele aandacht voor dit wetsvoorstel kan ertoe leiden dat de onderwijsvoorzieningen bij een grotere groep dan tot nu toe het geval is, bekend wordt. Daarmee zou het aantal aanvragen kunnen stijgen en kunnen de totale kosten van de onderwijsvoorzieningen toenemen. Binnen OCW en UWV worden daarom de kosten van de onderwijsvoorzieningen elk half jaar besproken en indien nodig wordt actie ondernomen.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

In de jaarlijkse uitvoeringsmonitor van het UWV wordt in beeld gebracht hoe het aantal studenten dat gebruik maakt van de onderwijsvoorziening zich ontwikkeld. Hierbij wordt in het bijzonder inzichtelijk gemaakt hoeveel personen van 30 jaar en ouder de onderwijsvoorziening aanvragen. Het is niet mogelijk een uitsplitsing te maken tussen studenten die voltijd- of deeltijd studeren. Ook wordt gemonitord welke financiële gevolgen dit wetsvoorstel heeft. Mocht het gebruik van de onderwijsvoorziening of de kosten van de onderwijsvoorziening sterk afwijken van de verwachtingen, zal geanalyseerd worden wat de achterliggende oorzaken zijn.